

Mot.
1989/90
Fi72–73

Motion till riksdagen

1989/90:Fi72

av Grethe Lundblad m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:150 Förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1990/91, m.m. (kompletteringsproposition)

Som nämns i inledningen av den reviderade finansplanen kännetecknas problembilden i svensk ekonomi av hög inflation, svag tillväxt och lågt sparande.

I den reviderade nationalbudgeten saknas i beskrivningen av industrins stora vinster och de ökade kapitalflödena under 1989 vissa inslag om ändringar i näringslivets disposition av vinsterna och de ändrade kapitalflödena.

Enligt riksrevisionsverkets sammanställning av olika inkomstberäkningar från våren 1990 – gäller inkomster t.o.m. inkomståret 1988 – har det för såväl aktiebolags som fysiska personers inkomst av rörelse varit en rätt stabil utveckling i takt med inflationen från 1985–1988, dock ligger aktiebolagens ökning över 20 % per år medan enskilda personers inkomst av rörelse stigit med 4–7 % per år.

Den riktigt dramatiska ökningen i taxerad inkomst sker för alla inkomstgrupper vid inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet – det som i det nya skatteförslaget benämns passiv näringsverksamhet – där ökningen i inkomst för fysiska personer under de tre senaste taxeringsåren sammantaget varit 182 %, dvs. nära en tredubbling och för aktiebolag en mellan åren mera ojämn utveckling men dock stor ökning, sammantaget 175 %.

Att siffrorna för inkomståret 1989 kommer att minska kan troligen förklaras med att en stor del av handeln med värdepapper och fastigheter efter valutaregleringens slopande förlagts utomlands till utländska bolag. Enligt propositionens beskrivning av ökade kapitalflöden under 1989 har nämligen direktinvesteringar i utlandet och köp av utländska aktier uppgått till 70 miljarder kr. 1989, vilket är en fördubbling jämfört med 1988. Dessa kapitaltransaktioner samt stora räntebetalningar på en okänd mängd lån i utlandet medverkar till underskottet i bytesbalansen på ett påtagligt sätt och därmed till att ränteläget i Sverige har tvingats uppåt.

Mot bakgrund av den ökade betydelse som olika kapitaldispositioner hos företagen och hos fysiska personer med stora förmögenheter har för den ekonomiska utvecklingen såväl inom näringslivet som för den offentliga ekonomin är det nödvändigt att en bättre analys och fylligare förklaring ges i samband med olika finansplaner.

Det är också nödvändigt att analysera hur investeringsverksamheten inom näringslivet fördelar sig på produktiva och på rent finansiella investeringar.

En spekulationsbaserad ekonomi kommer att göra svenska företag mera instabila vid starka svängningar i aktie- och valutakurser och kan på sikt utgöra en fara för minskad sysselsättning i Sverige, något som står i strid med målen för den ekonomiska politiken.

Den skattereform som riksdagen nu behandlar innebär en mera rättvis och likformig beskattning av inkomst av arbete och av kapital.

Det är dock fortfarande oklart hur beskattningen av den finansiella sektorn skall ske, då utredningen om detta förväntas vara färdig först inom någon månad. Därvid skall bedömas "om den ökade internationaliseringen eller andra förhållanden har förändrat förutsättningarna för den nuvarande omsättningsskatten". Utredningen skall göra en förutsättningslös bedömning av hur den finansiella sektorn skall behandlas i skattesammanhang.

Mot bakgrund av de tidigare redovisade volymökningarna i finansiella transaktioner inom näringslivet och ökade vinster därav samt oklarheten beträffande beskattningen av dem och de otvetydiga signalerna om behoven av begränsningar i löneuttag under de närmaste åren, är det också av fördelningspolitiska skäl viktigt att den passiva näringsverksamheten bättre belyses och dess samhällsekonomiska roll analyseras.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av de privata finansiella transaktionernas roll för den ekonomiska utvecklingen,
2. att riksdagen vid sitt beslut om finansplanen fylligt redovisar de privata finansiella transaktionernas volym och betydelse för den aktuella ekonomiska politiken.

Stockholm den 10 maj 1990

Grethe Lundblad (s)

Bengt Silfverstrand (s)

Birthe Sörestedt (s)

Jan Andersson (s)